

1000 ICHIDA SONLARNI AYIRISH USULLARI

Zaripova Jasmina Jamshidovna

BuxDPI, Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 1-kurs talabasi

Sana: 20- oktabr**Sinf:** 3**Fan:** Matematika**Mavzu:** 1000 ichida sonlarni ayirish usullari**Maqsad:** a) o'quvchilarda uch xonali sondan uch xonali sonni xonadan o'tib ayirish ko'nikmalarini shakllantirish.;

b) o'quvchilarga jamoat joylarida o'zini odobli tutish, odob-axloq qoidalariga amal qilib, o'zgalarga hurmat ko'rsata olishga o'rgatish;

d) o'quvchilarning 1000 ichida sonlarni ayirishga doir misollar yechish malakalarini rivojlantirish;

Dars turi: yangi tushuncha berish va bilimlarni mustahkamlash**Dars uslubi:** aralash, guruh bilan ishlash**Dars jihozi:** mavzuga oid ko'rgazmalar, darslik, rasmlar.**Darsning borishi**

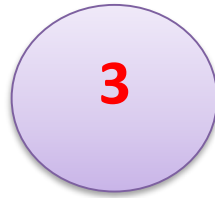
T/R	Bo'limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	10daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	5 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism

- 1) O'quvchilar bilan salomlashish
- 2) Xona ozodaligiga e'tibor berish
- 3) Navbatchi axboroti
- 4)Fasl, ob-havo,bayram sanalari esga olinadi.

II. O'tgan mavzuni so'rash

Sinf o'quvchilari guruhga bo'linadi.. Guruh a'zolari kelishgan holda raqam tanlashadi. Dars davomida shu raqam ostidagi topshiriqlarni bajaradilar. **(Bu metodlar orqali o'quvchilarda kommunikativ kompetensiyalar shakllantiriladi.)**

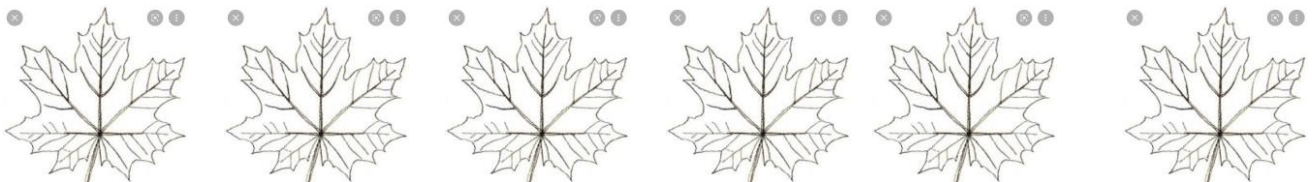

O'tgan mvzu o'quvchilardan so'raladi. O'tgan mavzuga oid guruhlarga topshiriqlar beriladi.

1-guruh "Xazonrezgilik". Ayni shu faslda barglar sarg'ayib to'kila boshlaydi. Keling, biz barglarga to'kilishiga yordam beramiz. Daraxtdagi barglarda o'tgan mavzuga oid misollar berilgan. Agar siz ushbu misollarni yecha olsangiz, ular yerga to'kilishi mumkin. Yecha olmasangiz barglar daraxtdan to'kilmay qolishi mumkin.

					808-208
--	--	--	--	--	---------

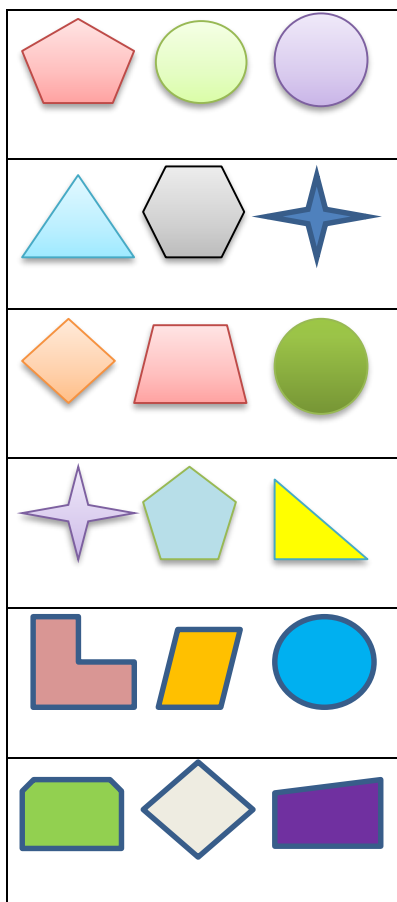

624	110	400	621	120	600
-----	-----	-----	-----	-----	-----

I1-guruh. "T" chizmasi metodi. Berilgan sonlarni toq va juft sonlarga ajratadi.

--	--	--	--

III guruh. Moslashtir. Shakllarning burchaklari soniga ko‘ra uch xonali sonlar tuzib, moslashtiradi.

640
853
500
644
440
368

IV guruh “Bu meniki” o‘yini

O‘qituvchi 2 va 3 xonali sonlarni turli ko‘rinishda ovoz chiqarib aytadi. E‘lon qilingan son qaysi o‘quvchining qo‘lida bo‘lsa, “Bu meniki” deb ovoz chiqarib aytishi lozim. Bu ta’limiy o‘yin o‘quvchilarni hushyorlikka da’vat etadi.

- Besh yuzlik, ikki o‘nlik, to‘rt birlik
- 210 birlikdan iborat son
- 3 ta yuzlik, 6 ta birlik
- 799 dan keyingi son
- Eng katta uch xonali son
- 399 va 401 orasidagi son
- Eng kichik uch xonali son
- 8 ta yuzlik 5 ta o‘nlik

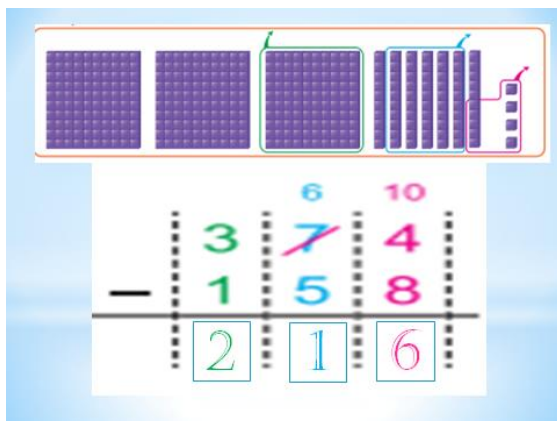
Har bir guruh taqdimoti tinglanadi va rag‘batlantiriladi.

III. Yangi mavzu bayoni

Yangi mavzu e‘lon qilinadi. Darslik bilan ishlanadi.

Mavzu: 1000 ichida sonlarni ayirish usullari

- 1- **misol.** Modellar asosida hisoblaymiz.

Har bir guruhdan o‘quvchi chiqib, misollarni birma-bir yechib, tushuntiradi.

2-misolni boshlashdan oldin “O‘z o‘rningni top” ta’limiy o‘yini o‘ynaladi. Guruhga uch xonali sonlar yozilgan tarqatmalar beriladi. Guruh a’zolaridan faqat bittasi chiqadi. O‘qituvchi sonlarni o‘shish tartibida joylashtirishini aytadi. O‘quvchilar darhol o‘z o‘rnini topishi kerak bo‘ladi.

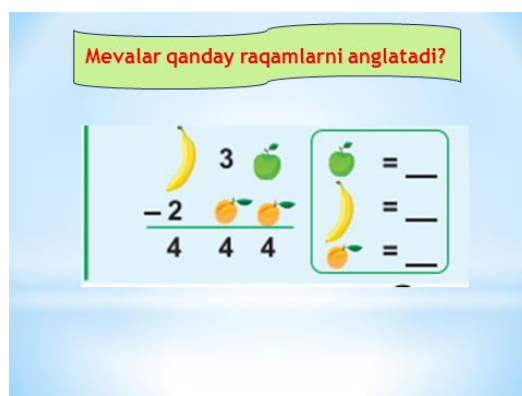
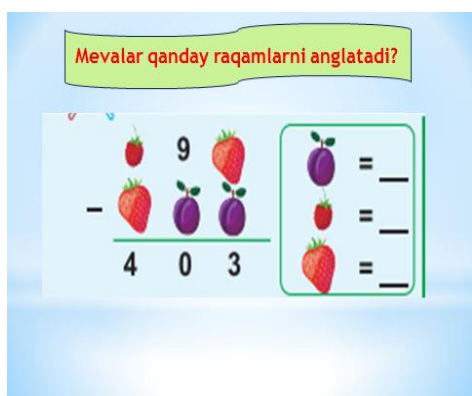
O‘yin yuzasidan bir necha savollar berib, faol o‘quvchini rag‘batlantiradi.

198 386 708 916

2-misoldagi ayirish amallarini har bir guruhdan o‘quvchi chiqib bajaradi.

561 – 435 780 – 308 835 – 118 992 – 278

3-mantiqiy topshiriq. O‘quvchilar mustaqil ravishda bajarishlari uchun imkoniyat yaratiladi. Dastlab ular fikrlari asosida muammo tahlil qilinadi, qiyinchilikka duch kelinsa, yo‘nalatiruvchi savollar beriladi. *(Bu metod orqali o‘quvchilarda axborot bilan ishlash kompetensiyalar shakllantiriladi.)*

“Ertaklar olamiga sayohat”. O‘quvchilarni kitob o‘qishga qiziqtirib, qaysi ertakni o‘qiganlari, o‘qigan ertaklari multfilmini ko‘rganliklari borasida suhbatlashish. Rasmlar namoyish etiladi. *(Bu metod orqali o‘quvchilarda ijtimoiy-emotsional kompetensiyalar shakllantiriladi.)*

3-masala sharti o'qitiriladi. Tarbiyaviy mohiyati ochib beriladi. Jamoat joyida o'zini tutish borasida qisqa suhbat olib boriladi.

- 1) Qo'g'irchoq teatrining tomosha zali necha o'rinli? (282 o'rinli)
- 2) "Oppog'oy" teatr tomoshasi uchun nechta chipta sotildi? (267 ta)
- 3) Teatr tomoshasi zalida nechta o'rindiq bo'sh qoldi? ($282-267=15$ ta)

Masala sharti, yechimi va javobi ham doskada, ham daftarga yozdiriladi.

5-topshiriq. Sonlar ketma-ketligini davom ettiramiz.

1-rasmdagi 30 va 130 sonlari o'rtasidagi farq 100 ga teng. Demak, sonlar nurida sonlar 100 ga oshib boradi. Sonlar nuri to'ldiriladi.

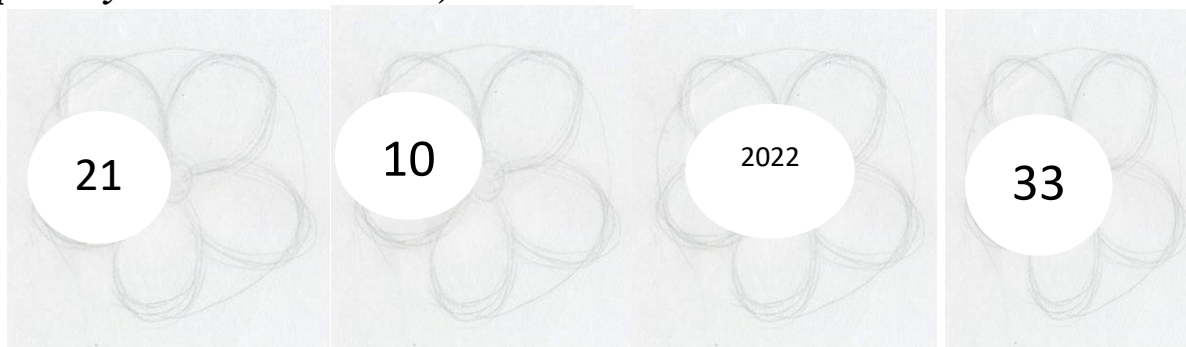

2-rasmda 20 va 60 sonlariga e'tibor qaratiladi. Ular orasidagi farq 40 ga teng. Demak, bu sonlar nurida sonlar 40 ortib boradi.

IV. Mustahkamlash

Mavzuni mustahkamlash maqsadida mavzuga oid har bir guruhga topshiriq beriladi.

"Kim tez hisoblaydi?" (*Bu metod orqali o'quvchilarda o'z-o'zini rivojlantirish kompetensiyalar shakllantiriladi.*)

Gul yaproqlarida ayirishga doir amallar beriladi. Guruh o'quvchilari amallarni bajarib gul yaproqlarini ochadilar. Shunda 21, 10, 2022, 33 sonlari chiqadi. Bu sonlar qanday ahamiyatga ega ekanligini savol-javob o'tkazib, 21-oktabr O'zbek tiliga Davlat tili maqomi berilgan kun ekanligi yodga olinib, Buyuk bobolarimizning til borasida aytgan hikmatli gaplari yodga olinadi.

Guruhlar to'plagan ballar yig'iladi. G'olib guruh aniqlanadi.

V. Baholash

Darsda faol qatnashgan o'quvchilarni baholanadi. G'olib guruh rag'batlantiriladi.

VI. Uy ishi

6-misol. Misollarni qanday tartibda yozish va hisoblash zarurligi tushuntiriladi.